

Basit bir hafıza taşması. İnsanların geçmişi farklı hatırlamalarının hafıza problemlerinden dolayı değil de, farklı uzay zamanları tecrübe etmiş olmalarından kaynaklanabileceğini düşündüm. Bugün twitter'da emekli albayın biri *ordumuzda dindarlık hiçbir zaman baskı altına alınmamıştır* mealli şeyler yazıyordu. *Farklı bir uzay zamanın albayı olmalısın* dedim içimden.

Bu ikisinin bir farkı yok: Aynı dünyada yaşadığımızı ama farklı hatırladığımızı savunabilirsiniz. Albayın kasten yalan söylediğini veya kasıtlı olmasa da yanlış hatırladığını... Bunlarla beraber onun geçmişinde *farklı bir dünya* olduğunu da söyleyebilirsiniz. Onun yaşadığı *uzay-zamanda* askerlerin yaşam biçimi didik didik edilmiyordu, diyebilirsiniz.

Bu iki bakıştan *hafıza yanlış* daha muteber tabii, dünyanın bizim için yeniden şekil aldığı, uzay-zamanın çatallanıp, birleştiği gibi düşünceler yerine, *adam yalan söylüyor* demek daha kolay. Bununla birlikte, *geçmişe dönme* imkanımız olmadığı için bu ikisi de aynı, geçmiş sadece hafızalarda yaşıyor ve o hafızaları da açtığımızda içinden sadece *laf* çıkıyor. Adam başka bir boyuttan gelip, bize oradaki gerçeği anlatıyor olabilir ve ne biz, ne o, onun başka bir boyuttan bahsettiğini bilmediğimiz için, anlattıkları kendisine göre *en açık gerçek* bizim için *en açık yalan* haline geliyor.

Gerçeğin giderek önemini kaybetmesi de bundan. İnsanlar güzel hikayelerde yaşamayı, geçmişin veya geleceğin gerçeğine tercih ediyor. Herhangi bir gerçek yerine, hayallerini mümkün merteye yaşatan ve canlandıran *pozisyonları* arıyorlar. *Onlara güzel hikayeler anlat*. Dünyayı *açıklamanın* zorluğu da burada, elimizde aslında somut bir şey yok, sadece kafamı şu önümdeki duvara vurur veya klavyeye burumla dokunursam *gerçek* bir şeyler yapmış olurum, bunları anlatmaya başladığımda hikayeleşmiş ve gerçekliğini kaybetmiş olur.

Bu kadar bilimsel ilerlemenin sonunda *yeni bir karanlık çağ* bekleyenlerin tehlikeyi buradan beklediklerini sanmıyorum. *Karanlık çağ* diye andıkları zaman diliminde bile insanların *gerçek* gibi bir kaygısı vardı, şimdi bu temel *fikir* kayboluyor. *Post-truth'un* bir metafiziği bile var, *uzay-zaman düşüncelere göre değişiyor* dediğimizde, artık o eski *gerçeği* ve *yalnızca gerçeği* değil, *gerçek* isimli bir hikayeyi aramaya başlıyoruz.